

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

A határozat száma: Pfv.I.20.040/2016/6.

A tanács tagjai: Dr. Harter Mária a tanács elnöke
. Mocsár Attila Zsolt előadó bíró
. Varga Edit bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Kelemen Péter Máté ügyvéd

A per tárgya: végrehajtás megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: az alperes

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma:
Törvényszék
6.Pf.20.417/2013/18.

Az elsőfokú bíróság és a határozatának száma:
árvári Járásbíróság
8.P.20.706/2011/7.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A perben nem álló E. Rt. (a továbbiakban: Bank) 2005. március 23-án CHF alapú, szabad felhasználású, jelzálogjoggal biztosított kölcsönszerződést kötött a felperessel. A kölcsön összege 16.206 CHF (2.529.432 forint) volt. A szerződő felek - továbbiak mellett - meghatározták a kölcsön futamidejét, a kamatot, a kezelési költséget, a folyósítási jutalékot. A kölcsön hiteldíja kamatból és kezelési költségéből állt, a teljes hiteldíj mutató (a továbbiakban: THM) a szerződéskötéskor évi 9,15% volt, a kölcsönszerződés elválaszthatatlan részét képezte a THM számítása során figyelembe nem vett költségek, díjak összegét, illetve becslését tartalmazó melléklet. A THM „forint” devizanemben teljesített fizetések alapján, a szerződéskötés napján érvényes devizaárfolyam figyelembevétele mellett került meghatározásra. A kölcsön, a kamat

és a kezelési költség havonta esedékessé váló része együttesen képezte a havi törlesztőrészletet, az első ügyleti évben a törlesztőrészlet havi összege 158,88 CHF volt. A törlesztésre a Bank által alkalmazott tárgynapi devizaeladási árfolyamon került sor. A felperes kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy megértette a Bank felvilágosítását, mely szerint a kölcsönt érintően jelentős árfolyamkockázata keletkezhet, ha az árfolyam jelentősen változik, a kölcsön fedezete pedig nem CHF forrás, de ezen információ tudatában is igénybe kívánja venni a szerződésben meghatározott kölcsönösszeget, igényli a CHF nyilvántartást. Kijelentette továbbá, hogy a Bank üzletszabályzatának, hirdetményének rendelkezéseit megismerte, azokat magára nézve kötelezőnek fogadta el. A Bank üzletszabályzatának 10.2. pontja értelmében a bankszolgáltatások ellenértékének mértékét, esedékességét, illetve számításának módját az egyedi szerződések tartalmazzák. Az olyan szolgáltatások tekintetében, amelyekről - illetve amelyek ellenértékéről - a szerződés nem rendelkezik, a Bank hirdetménye, a vonatkozó általános szerződési feltételek (a továbbiakban: ÁSZF), illetve az üzletszabályzat az irányadó.

A kölcsönszerződés megkötésének napján a felperes a kölcsönszerződésből eredő kötelezettségeit illetően közjegyzői okiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozatot tett. A felperes a kölcsön visszafizetésére vonatkozó kötelezettségének nem szerződésszerűen tett eleget, ezért a Bank 2007. október 5-én a szerződést felmondta.

A Bank 2007. december 20-án követelését az alperesre engedményezte, az alperes a közjegyzői okirat záradékolásával 2009. szeptember 24-én végrehajtást kezdeményezett a felperes ellen.

A felek 2010. július 15-én megállapodtak abban, hogy az alperes méltányosságból elenged a felperes 4.845.832 forint tartozásából 1.345.432 forintot, a fennmaradó 3.500.000 forintot a felperes 2010. augusztus 20-ától 2015. augusztus 20-ig havi 58.330 forint megfizetésével törleszti, azonban a felperes rendszertelenül tett eleget a megállapodásban vállalt fizetési kötelezettségének.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperes a Pp. 369.§ a) pontjára alapított keresetében az ellene indult végrehajtás megszüntetését kérte. Semmiségi okként hivatkozott arra, hogy a kölcsönszerződés uzsorás, a jóerkölcshöz ütközik, lehetetlen szolgáltatásra irányul, nem tartalmazza továbbá a THM-en felül az összes költséget és az összes várható díjat, a Bank ÁSZF-e pedig tisztességtelen.
- [3] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az első- és a másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletével elutasította a keresetet. Ítéletének indokolásában megállapította, hogy a kölcsönszerződés nem minősül

uzsorás szerződésnek, mert hiányzik az uzsora megállapításának azon feltétele, mely szerint az egyik szerződő fél a másik helyzetének kihasználásával köti meg a szerződést. A kölcsönszerződés nem ütközik nyilvánvalóan a jóerkölcsebe, hiszen a szerződés tárgya, a szerződéssel elérni kívánt cél, a vállalt kötelezettség jellege nem sérti az általánosan elfogadott erkölcsi normákat, nem lehet megállapítani olyan szerződési feltétel jóerkölcsebe ütközését, amely megfelel a szerződéskötéskor hatályos jogszabályi rendelkezéseknek. A kölcsön kamatára, egyéb díjára és költségére vonatkozó rendelkezések ugyancsak nem ütköznek a jóerkölcsebe, továbbá tisztességtelennek sem minősülnek. A kölcsönszerződés nem irányult lehetetlen szolgáltatásra. Hangsúlyozta: a felperes megismerte a Bank üzletszabályzatának rendelkezéseit, a hatályos hirdetmény szerinti THM-et, számításának módját és a THM számítása során figyelembe nem vett egyéb költségeket és azok várható mértékét.

- [5] A felperes fellebbezését elbíráló másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes ellen indított végrehajtást megszüntette.

A jogerős ítélet indokolása szerint a felperes a fellebbezési tárgyaláson nem változtatta meg a végrehajtás megszüntetése iránti keresetét, csupán - kiegészítve fellebbezésének indokait - arra vonatkozóan tett részletes előadást, hogy az adott kölcsönszerződés miért ütközik a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdés a)-d) pontjaiban foglaltakba. Hangsúlyozta a másodfokú bíróság, hogy a felperes az elsőfokú eljárásban hivatkozott a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdésére is (P.7. sorszámú jegyzőkönyv harmadik oldalának harmadik bekezdése), azonban az elsőfokú bíróság nem tett eleget a Pp. 3.§ (3) bekezdésében előírt tájékoztatási kötelezettségének, nem hívta fel a felperest a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdésének körében a részletes nyilatkozat megtételére, nem szerezte be a Bank üzletszabályzatát és hirdetményét. A tájékoztatási kötelezettség megsértése miatt a felperes jogosult volt a fellebbezési eljárásban új tény állítására, bizonyítási indítvány előterjesztésére, jogi álláspontjának kiegészítésére.

Megváltoztató döntését azzal indokolta a másodfokú bíróság, hogy a perbeli kölcsönszerződés a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdésének c) és d) pontjaiba ütközik: mivel a kölcsön folyósítására vételi, a törlesztésre eladási árfolyamot kellett alkalmazni, a két árfolyam alkalmazásából eredő teher olyan költség, amelyet a szerződésnek tartalmaznia kellett volna (Kúria Gfv.VII.30.078/2013/14. közbelső ítélete), ennek hiánya miatt a kölcsönszerződés nem felel meg a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdés c) pontjának, emellett a kölcsönszerződés a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdés d) pontját is sérti, amely azonban „csak” részleges érvénytelenséget eredményez, ami alapul szolgálhat a végrehajtás korlátozására, de a megszüntetésére nem.

A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a kölcsönszerződés nem ütközik nyilvánvalóan a jóerkölcsebe, nem

uzsorás szerződés, nem irányul lehetetlen szolgáltatásra. Mindezekkel kapcsolatban utalt a 6/2013. PJE határozatban foglaltakra és kifejtette, hogy az ÁSZF tisztességtelenségével összefüggésben a régi Ptk.-nak az elsőfokú bíróság által alkalmazott 205/A.§ (1) bekezdése, valamint 209.§ (1) és (4) bekezdései azért nem irányadók, mert az adott szerződést ezen rendelkezések 2006. március 1-jei hatálybalépését megelőzően kötötték. A jogerős ítélet további indokai szerint a perbeli kölcsönszerződés tartalmazza a szerződés tárgyát: a szerződő felek a kölcsön összegét CHF-ben határozták meg, a Bank a kölcsönt forintban folyósította, a szerződés nem ütközik a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdés a) pontjába. A felperes nem bizonyította azon állítását sem, hogy a kölcsönszerződés a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdés b) pontjába ütközne.

A felülvizsgálati kérelem

- [6] A jogerős ítélet ellen - az elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezése, elsődlegesen a per megszüntetése, másodlagosan a keresetet elutasító határozat meghozatala végett - az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet.

Azzal érvelt, hogy a Pp.130.§ (1) bekezdésének g) pontja alapján a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának, majd a per Pp.157.§ a) pontja szerinti megszüntetésének van helye, ha a per csak jogszabályban meghatározott személy ellen indítható, illetve meghatározott személy perben állása kötelező és a felperes ezt a személyt felhívás ellenére nem vonta perbe. A felperes első alkalommal a másodfokú tárgyaláson hivatkozott a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdésébe foglalt érvénytelenségi okokra, amelyeket nem lehetett volna elbírálni a kölcsönszerződést kötő Bank perben állása nélkül, azonban a végrehajtás megszüntetése iránti perekre irányadó speciális eljárásjogi rendelkezések következtében a Bank perbe vonására nincsen lehetőség. A felperes a kölcsönszerződésből fakadó kötelezettségének teljesítése alól csak akkor mentesülhet, ha a bíróság jogerős határozatában megállapítja a kötelezettség alapját képező szerződés érvénytelenségét, ezt a pert azonban csak a Bankkal szemben lehet megindítani.

Emellett hivatkozott arra is, hogy a másodfokú bíróság - megsértve a Pp. 97.§-át - határozatát közvetlenül az alperesnek küldte meg, így az ítélet tartalmáról a jogi képviselő jelentős késedelemmel, közvetett módon szerzett tudomást.

- [7] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.
- [8] A Kúria a Pfv.I.20.978/2014/6. számú végzésével 2014. augusztus 6-án a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény 16.§-a alapján hivatalból felfüggesztette a felülvizsgálati eljárást. Az újrainduló eljárásban az alperes 2016. március 11-én

bejelentette: elkészítette az elszámolást, azonban a felperes az elszámolólevél kiadását nem kérte, ezért azt nem küldte meg részére.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [9] Előrebocsátja a Kúria, hogy a Pp. 275.§ (2) bekezdésének megfelelően a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta felül: kizárólag annak vizsgálatára szorítkozhatott, hogy a jogerős ítélet meghozatala során megvalósultak-e a felülvizsgálati kérelemben említett eljárási szabálysértések, illetve megvalósulásuk esetén lényeges kihatással voltak-e az ügy érdemi elbírálására.

Erre is figyelemmel a Kúria a felülvizsgálati kérelmet nem találta alaposnak.

- [10] Megalapozatlan az alperes arra vonatkozó okfejtése, hogy a felperes ellen indult végrehajtás megszüntetése iránti pert ne lehetett volna eldönteni a kölcsönszerződést megkötő Bank perben állása nélkül.

A Pp. 366.§-ának előírása következtében a végrehajtás megszüntetési és korlátozási per felperese az adós, alperese pedig a végrehajtást kérő. A Pp. 366.§-ában előírt személyeken kívül a végrehajtási (nem érvénytelenségi perrel egyesített) perben további felperesek vagy alperesek perben állása (perbe vonása) szükségtelen, abban az esetben is, ha egyébként az érvénytelenség kérdése a „főkötelem” szerződő feleinek részvétele nélkül nem lenne eldönthető, hiszen ugyanazon érvénytelenségi ok esetén sem azonos a Pp. 369.§ a) pontjára alapított végrehajtás megszüntetési (korlátozási) perben és az érvénytelenségi perben az érvényesíteni kívánt igény, emellett eltérő a perek joghatása is.

A Pp. 369.§ a) pontjára alapított végrehajtás megszüntetési (korlátozási) perben a felperes keresete nem a jogügylet érvénytelenségének megállapítására irányul, hanem az ellene indított végrehajtás megszüntetésére (korlátozására), amelynek alapja lehet az, hogy a végrehajtani kívánt követelés érvényesen nem, vagy csupán részben jött létre. A végrehajtás megszüntetési (korlátozási) perben a bíróság (a kereset körében maradva) ítéletének rendelkező részében nem állapíthatja meg, hogy a végrehajtás alapjául szolgáló jogügylet nem jött létre érvényesen, nem mondhatja ki a jogügylet érvénytelenségét, részbeni érvénytelenségét, hatálytalanságát; a bíróság a követelés érvényes létrejöttére vonatkozó álláspontját ítéletének indokolásában – mint a végrehajtás megszüntetési (korlátozási) keresetnek helyt adó, vagy azt elutasító döntés indokát – fejtheti ki. Mivel a végrehajtás megszüntetésére (korlátozására) indított perben a bíróság nem nyilváníthatja érvénytelennek a végrehajtás alapjául szolgáló jogügyletet, a megszüntetni (korlátozni) kívánt végrehajtásban közvetlenül érintett személyek perben állása

szükséges.

- [11] Az iratok igazolják az alperes arra vonatkozó állítását, hogy a jogerős ítéletet végül nem az alperes jogi képviselője vette át: a tértivevény szerint a 2014. március 4-én kihirdetett jogerős ítéletet 2014. április 7. napján az alperes címére kézbesítették, amely címen a tértivevényt az alperes iratok átvételére jogosult meghatalmazottja írta alá. Nincsen adat azonban arra, hogy ez az alperesre sérelmes következménnyel járt volna, hiszen az alperes az átvétel előbb megjelölt időpontjától számított 60 napon belül benyújthatta és be is nyújtotta felülvizsgálati kérelmét, amelyet a Kúria érdemben elbírált.

A felülvizsgálati kérelem utalása kapcsán megjegyzi a Kúria: az adott esetben sem ütközött a Pp. 247.§ (1) bekezdésében foglalt tilalomba, hogy a felperes a fellebbezési tárgyaláson a kölcsönszerződés semmisségének okaként a régi Hpt. 213.§ (1) bekezdésének a., c) és d) pontjait is megjelölte, figyelemmel arra, hogy a régi Ptk. 234.§ (1) bekezdésének megfelelően semmis szerződés érvénytelenségére – ha a törvény kivételt nem tesz – határidő nélkül bárki hivatkozhat.

- [12] A kifejtettekre figyelemmel a jogerős ítélet nem sérti a Pp. felülvizsgálati kérelemben megjelölt rendelkezéseit, ezért a Kúria a jogerős ítéletet a Pp.275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [13] A felülvizsgálati kérelem eredménytelennek bizonyult, ezért a Pp.270.§ (1) bekezdése értelmében alkalmazott Pp.78.§ (1) bekezdése szerint az alperes viseli az ennek kapcsán felmerült költségeit, míg a felperesnek a felülvizsgálati eljárásban költsége nem merült fel.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2016. május 18.

Dr. Harter Mária s.k.. Mocsár Attila Zsolt s.k.. Varga Edit s.k.
a tanács elnöke

előadó bíró

bíró